

۱

اداره خانه و مطبعه سی

استانبولده باب عالی چاده -
سنده قمریه کستخانه سی.
درج ایضالین اوراق اعاده
اولجاری.

نسخه سی (غروشه

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ
۱۳۰۷

بدل اقترأ

(بوسته اجر تیله رایی)
سنه لکی ۵۰ غروش
آلای آتایی ۳۰

نسخه سی (غروشه

بِیْحَبْرَةٍ مِّنْ مَّوَدِّعٍ نَّسْرًا وَلَوْ فَرَقْنَا بِوَالِدِنَا فَحَبْرَةُ لِّكَ غَنِيَّةٌ

صعته دها زیاده ترقی به نائلته مملکته جداً نافع اوله جق
برحاله کلمه سنی خالصانه مخی ایلرز .

طَبِیْ

— مقاله مخصوصه —

افراد بشری، حیثات انسانیة مدنیة، اقوام و قبائل
و حشیة بیلا استغنی نائل اقبال و سعادت، واصل حضور
و استراحت الیه بن برشی و ارسه اوده تحت و عاقبتدر .
صحت رفیق سعاد و سلامتدر، چونکه بر انسان صحتی
غائب ایدوب آلام و اکدار مرضیه نک ناقابل تحمل ضربه
لرینه هدف اولدقدن صوکره حتی ثروت و سامان بیله او
بی چاره بی بختیار ایدمز . بلکه اضطرابات طاقفر ساسنک
تشددینه سبب اولور . احوال صحیه سی بولنده اولمایان برارنده
ساکن اقوام و قبائل بر خسته خایه سکنه سینه بکزر . فقط
خسته خانه لوده ایجاب ایدن اودیه ، لازم کلن اغدیه تدارک
اولنده رق علل و امراضک دفعنه باقمقده ، حال بوکه
مثلا اراضی مرزغیده اقامت ایدن کیمه لر تنفس اشدکجه ،
طعام ایلدکجه و الحاصل دقبه لر کچدکجه سفات حیاتیسه
و نهایت مونه یا قلا شقمده درلر . وجودی صاعلام اولمایان
بو کی محروم غایت بی چاره لر، بیه کندیلری کی بلکه ده
تشکلات بدنیه لر دها او یغونمز اولاد و احفاد یقشدروپ
طبیعی اندره بک آزمون ایشمده بوعله و داع ایده جکلرندن
نهایت جوق کچمدهن و فیاتک تولدانه غلبه سیله نفوس
تنافسه باشلا یه رق او مملکت بر خرابه زاره دوز کیدر .
و الحاصل تحت انسانلره رفاقت ایلده میخجه هج بر صورتله
مسعودیت ممکن اوله ماز . صحت حامی مدیتدر . زیرا
صحت اولماسه قانون تعاون و تناسر بوزولور . هدف اعتلا
اولان امید استقبال سوتر . و الحاصل برما کینه دن عبارت
اولان جمعیت بشریه نک بو حرکات دائمه سینه برسکوت ،
بر عطالت طاری اولور . بو حالات ایسه بونجه آثار
مدیتک خرابی استلزام ایلر . تحت سرمایه حوایج
بشریه در . حامل صحت اولان بر وجود چالشیر چالار ،

سرعت و سهولته حصوله کلن ترقی ، اصحاب اخلاصک
قلبری احتیاسات شوق و شادی ایله لبرز ایشمکده در .
کچن ۵۲ نجی نسخه ده فن طباعتک الک بیوک
خادمه لرندن اولان رسم و « زیتقوغرافی » صنعتلرنده ماهر
ایکی وطندا شمزدن بحث ایله اعلان افتخار ایشمده ک .
بولنقه ده دینه بو قبیل صنایعدن اولان « تحت اوزرینه
رسم حکمی » صنعتی اربابندن دیگر بر عثمانلی بی قارلر مره
طابق ایستده ک .

بو ذات ، شوراده فوتوغرافی مندرج آترانیک
اقدی درکه مطابع عثمانیه ، باخصوص غزنه مره بر خیلی
خدمتی سبق ایشمدر . ذکر اولنان ۵۲ نجی نسخه ده کی
لسان مکتب عالیسی رسمیه بو نسخه مزری ترین ایدن
« جامع الازهر » ک رسمی بو ذاتک اثر چیره دستی غیرتی
اولدینی کی فوتوغرافی ده بیه کندی حک ایله مشدر .
مملکتدره هر درلو وسائط و اسباب صناعتک و اربابی
حقننده کی رغبتک هنوز نقصان ، بلکه فقصدان حالنده
بو لغتاسیه برابر او صنعتکارلر کی بو ذاتکده شو هنری
کندی کندیتک اله کچیرمش اولماسه نظر آ بر سمرلدره
کورولن تراک طوغروسی تقدیره سزوار ، وطندا شلر مز
آرمنده بو کی اصحاب معرفتک وجودی ایسه هر حالده
موجب شکران و افتخاردر . بناءً علیه آترانیک اقدینک

اولمقددر . ضیائک افراط و یا تقریطی ، امطارک مبدو .
لیت و یا مفقودی دخی بنه او وجه الیه ارات مضرات ایلمر .
مکمل بر بخار ماکیه سی اولان و عظمت و قدرت صدانیه
و وحدانیت الیه نیک الی صنعتی بر اغوذجی ، قصور سز بر
دلیل حیرت نفسی بولان بدن انسانی ادامه حرکات
و افعال ایچون حرارته محتاجدر . حرارت ایسه همه حال
محصول احتراق و تخمض اولدیغندن هر تانیه بشر ماکیه .
سنگ دروننده کومور یاغاسی و اسکی بر لک تغییری اقتضا
ایستدیکندن بو قاربونی و ادوات معمری بر شکل لطیفده
و «اغده» نامی آتنده اخذ و اکل مجبوردر .

اطمه کرک مقدار ، کرک ترکیجه لزومندن زیاده
و یا کسک اولورسه وظیفه منعکسه افساسیه آهنک توازن
حیاتیهی تغییره باشالیرق ادامه حیاتی دکل ، بلکه اخلال
صحتله ، تسهیل موتی موجب اولور . و الحاصل هر شی
تأثیرینه ، مقداریه ، اوصافسه کوره هم حامی صحت هم
مافی عافیتدر .

ایشته محافظه صحت و وقایه عافیت مسئله متباهاسی
بزه اوکره دوب اجراسی الزم قواعدی ، اتخاذی مقتضی
تدائیری تعلیم الیه بر علم جلیل وارد کره اوده علم «حفظ
صحت» در .

بو علمک مشرق فیوضاندن زمان طلوعنی آراشدیر مق
عشله اشتغال دیمکدر . کافه شعبات علیه وقیه آره سنده
بو علم جلیل قدر قدیم ، بو علم عالی قدر طبیعی برفن
بو قدر دیسه کماله اتمهش اولورز .

صنوف حیواناتک درجات سفلاستندن ، طبقات
علیاسنه و انجیمه قدر قوه حیاتیهک محکومی اولان
کافه مخلوقات عضویه دقت و جدیت کوز لکله معاینه ایدیلر جک
اولسه انظار مدققین و محققینه یک جوق حقیقتلر چاربار .
تکملات دماغیه و عصبیهن محروم ، حواس عقلیه معنویهک
یک جوغسندن مجبور اولان حیواناتک هیسی سبوق
طبیعی الیه بر جوق آتنبات حیه اجرانسه اوغر اشدقلمی
کورولور .

صوک بهسارک یاغشلی باشلار باشلاماز اعماق

اکتساب ثروت و سامان الیه بیلیر . حال بوکه بعضاً دینه لر
فدا ایدلسه غائب اولمش بر حقی اله کبیر مکمل اوله ماز .
ایشته جناب صانع لم بزلک حاکم مخلوقات اولان نوع بی
بشره احسان الیه دیک نعم الیه مستندن بریده صحت و عافیت
بدندر . هیچ برشی ایچون قدسی جائز اولمایان بوله بر
نعت ربانیهک محافظه سی ایسه اهم و الزم اولوب کافه
ادیان و مذاهب کندی توابعه بو حقیقی اظهار الیه بزرک
و قایه صحت و عافیت اصوللری کوسترمش و اجرانسه هر کس
مجبور قیلشدر . ارکان حیاتیه دن اولان اشای محیطه
و عوامل طبعیه اوصاف لازمه یی حار بولغا زایسه تأثیرات
مخربانه سی کوسترمکه باشالیوب ازاله صحت خدمت ایلمر .
واسطه حیات اولان او قوای طبعیه و مواد ارضیه وسیله
نمات حکمنه کجر . ارضی قاپلایان هوای نسیمی ، براق
دقیقه بیله مفقودی حیات عمومی بعمو قادر اوله جق
قدر حیات الزم اولدیغنی حالد بر جوق خصوصانده اغتصاب
صحت ایدرک اکتساب مرض الیه مزه وسیله اولمقددر .
کرک تضییقک آرتوب اکتسلیه سی ، کرک مولد الحوضه سنگ
آزمالسی ، کرک ترکیه غازات محقه ، طفیلات مرضیهک
التحاقی معروضات سابقیه اجرابه کفایت ایلمر .

حرارت ارکان حیاتیه دن معدوددر . اما افراط
و یا تقریطی موجب موت اولور . یا شامق ایچون صوبه
محتاجز . فقط اوصاف لازمه یی حار دکله شعله حیالت
انطفاسنه خدمت ایلمر . تارالرمزی اروا الیه نته خدمت
ایلمر . امور نقلیه یی تسهیل ایدرک تجارتیه ، صنایعه یارارلق
کوسترن . کوزل منظره سی ، لطیف چاغلتیسی ، خوش
آفتیشیه دماغزده حسیات شاعرانه اوایدیره ق خیالیزی
تقلید ایدن نهرلر ، ایرماقلر ، کوللر بعضاً دماساب مرضیهک
الک مدهش ، الک مؤثری حکمنه کچرک اسمی بیله توکلری
اور برتن ، بون سکته ارضه تسلطدن چکخین قولراکی ،
وبا ، های اصفربکی صالغین خسته لکمرک ، های عادیه و خبیثه
کبی براق ساعت ایچنده انسانی هلاک ایدن ، یاخود بر جوق
سنه لر انسانی صاراتوب صولودور مق «سوء القنیه» مصابی
ایچنده یا شان خسته لکمرک وسیله ظهور و منع صدور لری

ظهور و تأسیسدر. کندیلرینه هیچ بر کیمه خبر ویرمهدی
حالدده محضاً اوامر دماغیه تبعیه آواتلرنی چیک چیک
یه یوب تسریع تحله، تسبیل هضم ایچون آنشده یوموشاغنه
قالقشالاری اصول طبخک وقت ایجاد ودقیقه اختراعیدر .
بو ووبو کی تشبثات حیه الیوم بیله قبائل وحشیه پشنده
مرعی الاجرا اولدیغی مشهود سیاحیندر .

سیاله عصبیه باطاریلری اولان حجرات دماغیه نیک
تکثر و ذکای بشرک تدریجاً تکمل و توسعیه علم حفظ
صحت دخی یاواش یاواش کینشله مکمل باشلابوب عصردن
عصره، قومدن قومه یکدیگه بر دور عالم اجرا ایدرک
نهایت مهد بشریت و طبیعی مصدر اصول حفظ صحت
اولان عربستانه رجعت ایش و مؤسس بنیان مدنیت و معرفت
اطلاقه سزا اولان قوم نجیب عربک آغوش مشفقانه سنه
ویا تعبیر آخره ملت معظمه اسلامیه نیک کهواره کر مکارینه
دوشمشدر .

حفظ صحت آغوش عربده، دست اسلامیتده او
قدر توسع و تکمل ایلله مشهوردکه بو کونه قدر اون اوچ
عصرلق بر زمان یکدیگی خالدده یک آزدینه چک قدر بر
فرق ترقی حاصل اولمشدر .

دین مبین اسلام بتون انسانلره او قدر مکمل
قوانین حیه نشر و اشاعه ایدهدرک اجرایی فرض ایتمشدرکه
بلا استغنی هر قوم، هر فرد ایچون قابل اجرا و باعث
فلاح و نجاتدر . هر اقلیمک سکانی، هر صنعتک اربابنه
قابل تطبیق اولوب، هم حاله، همده بیکلرجه سنلک
استقباله کوره تاسیس و تنظیم ایشلش اولان بو قوانین
حیه اسلامیه نفاظت و طهارت، مأکولات و مشروبات،
ملبوسات، اماکن و مساکن، حرکات بدنی و افعال نفسانیه
و الحاصل علم حفظ صحتک مباحث مجموعه سی او قدر
نقصان سزدردکه بو کون اوروپا حکما سنه بیلله بر ماخذ،
بر دستور اولوق خدمتی ایضا ایدور .

تعدد زوجات و مستوریت اثاث نظام جلیله فحشباتی
اورئندن قالدیران . هنوز کیم واسطه سبیله مشروبات
کشویه نیک سم کی تأثیر ایدن عناصری میدانه چیقارلامش

ارضه صوقولوب کومولن زواحف قیشک برودت شدید سنی
تیقله یا اقالیم حارمه اختیار هجرت ایلین، یا خود آتاج
قووقلری، قایا دیلری کی محافظه لی محله صوقولان،
یتشددیر هجکی اولاد و اخلاقی تأثیرات خارجیه دن و قایه
وادامه حیاتلرنی تأمین ایتک ایچون حیرتخشا بر مهارتله
مخفی و مبین یوهرلر انشا ایدن طیورک بو حرکات و افعال
حیه و انشآت و اجراءات طبیعی لری محافظه صحت وادامه
حیات ایچون سوق طبیعتک آلفا ایستدیگی اوامرک اده
باهرهمی دکلمدرده ندر ؟

کرک صوغوقدن، کرک بردشمن حیاتک نجه قهارا
نفسندن خلاص نیثله یاورولرنی قانادرلری آلتله طویلابوب
صاقلایان بر طراوق، بردانه غدای محمول سناسلنه کتوروب
یدرن برقلانچ، هر صباح هم کندینک هم یاورولرنیک
تووالتنی یاهرق نفاظت و طهارت ترینه و بر طاقم او یونلرله
ادمان و اکسباب قوای بدنلرینه جالیشان برکی افکار
متجسس و متحسسه علم حفظ صحتک نه قدر منتشر، نه قدر
طبیعی برفن اولدیغنی کوسترر .

هرشیدن بی خبر بر طفل نوزادک قونداغی جوزولور
جوزلمز چیرنجه، یووارلانجه باشلاماسی، کریمک باشلار
باشلاماز چایرلرده سحرالرده قوشوشغه آرزو کوستر-
مه سی، نشو و نمای بدن ایچون ژیناستیک، صحت حیات
ایچون هوای صافک لزومی آکلامه دن سوق طبیعی ایلله
اجرایه یلتنیدیگی افهام ایلر .

والحاصل، اکمل حیوانات اولان نوع انسانک ایلک
افراد ی یعنی اخلاقی آیاقلرنیک تماس ایستدیگی ارضی،
یوزلرنی اوقشایان، کوسلرنی شیشیرن هوای لطیفی،
خوش برصدا ایلله سیلان ایدن میاهی کوروب ضایع،
حرارتی، برودتی حس ایتمشدر و تعقل و تفکر دن زیاده
سوق طبیعی و اطرافلرنده کرین حیواناته باقوب ساقه
تقلیده قایله رق آیاقلرله بدنلرنی ستر و اخفا، آتاج
قووقلرنی، مغاره کی او یوقلری اتحاد مسکن و مأوی
ایتک کی اجرا آده بولتمشدرکه ایشته اون بیکلرجه
سنه اولکی بوساعت، علم حفظ صحتک میانه بشرده زمان

ذکورات» نامریله بر جوق شعبه لرم تقسیم ایدلش و عومومه سهولت کوسترلمشدر .

علم حفظ صحتک خدمت طبایسته دخی بک زیاده مناسبت و ارتباطی واردر . دفع مرض یالکر دوا ایله اولما یوب هر طبیب خسته سته علاجه برابر بر طاقم ده نصایح حجه ویررکه آنلر اجرا اولغاد قچه دوالر تأثیر شفابخشانی عکس استدرمز .

بر جوق خسته لکلرده وارکه علم تدای درمان بولمقدن اظهار عجز ایلر ؛ حال بوکه علم حفظ صحت او آ و اینلر ایچنده قالان ، امیدسز رفغان ایچنده چرینان خستکانت امدادینه شتابان اوله رق تبدیل هوا ، تعیین اغیده و اشربه و سائر ایله یأسلرنی ازاله ایدوب حیات تازه بخش ایلر .

ساز و مستولی حائده اجرای احکامه باشلا یوب نوع انسانی سوزور لره طوبراغه کومن امراض مده شه و مخربه قارشیسنده علم تدای اجرای وظیفه ایله مز ، حال بوکه علم حفظ صحت امداد و معاونته حاضر بولور . اختلاطه مانعت ، خستکانت تفریق ، هجانی ازاله ایدوب وفاتی تنقیص ، ساللری تخلیص و قرانته اصول محاسن شعلی سایه سنده سکنه جوار ی و قایه ایلر .

والحاصل ، الک مؤثر سئومه مقاومت ایدن اومده ش میقر و بلر ، حفظ صحتک قارشیسنده تیر تیر ترمه که باشلا یوب اجرای تخریساندن عاجز قالقده در .

اورویانک تحصیل مجبوری اولان مالکسده حفظ صحت علوم متقیبک برنجیسی عید اولنور ، حتی طبیب شهر «به قو» دیورکه : «اطفال بشیکه (صحت) ک صداسنی ایشیدرک اوبوملی ، القیای اوکره نجه برنجی هجانی (صحت) کله سیله تلفظ المیلدر .»

بو کون کافه ممالک مدینه ک باجله مکاتب ابتداییه و عالییه سی پروغراملرنده ایلک درس «علم حفظ صحت» اولوق اوزره انتخاب اولندیقی کجی هان جرائد فیه و رسائل موقوتیه ک ایلک ستونلرنی مباحث حجه اشغال ائیمکه در . جلوس میامن مانوس حضرت خلافتناهیتری ملت

اولدینی بر زمانده مشروبات مخمره و کتوله استمالی منع ایله یمن ، خردمیین ایجاد اولغادینی بر عصرده علم حنبرک تریشیلرنی کوردرک اکائی حرام ایدن ، استحمام ، کونده بش دفعه اعضای خارجیه ک غسلی امرایله بیک اوج بوز سنه اقدم [ایدو ترایی] تدای بالماک اساسنی وضع ایله یمن ، افراط و تفریط غدائی مکروه قیلوب جنس لباسی ، شکل مساکنی ، تعیین ، نوع میاهی توضیح و «صالحین خسته ک ظهور ایدنجه باشقه بره قاجایکر ، صالحین خسته لکللی محملره کیرمه بکر» حدیث شریفله عدم اختلاط و عدم سرایت امراضی و ده طوغروسی بو کونکی قرانته اصول معتابسانک عمل طاشنی اون اوج عصر اقدم رکر ایدن دین مبین محمدی حقا که صحت عومومه و شخصیه صحت عالیمنی احیا بیورمش و اوامر حجه سی حالا دستور العمل ، مرعی الاجرا اوله کلشدر .

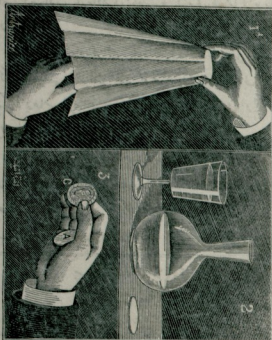
کافه فضلالی عرب ، حکمای مستعرب بر بدرقه حقیقت اولان احکام اسلامی بر هر حرکت اتخاذ ایدرک حفظ صحتی بر علم مخصوص صیره سته کیرمشر و بعده بو علم جلیل نهالان معرفتک برکستانی دیمکه سزا اولان اورویایه انتقال ایله مش و غرب علانک همملریله بو کونکی شکل دلفریب ترقی ایدر ایله مشدر .

کافه علوم و قنونک مهد اصلیمی شرق ، سن کاله وصول ده غرب اولدینی ناقابل انکار بر قضیه مبرهنه بولندیغدن حکمت و کیمایک ترقیات حاضر سته میدانه چیقسان ادویه دافع التعفن و ادوات حجه علم حفظ صحتی واصل کالات ایش و ائیمکه بولمشدر . علم حفظ صحت قدر واسع و یلغیه سی عوامدن خواصه قدر الزم هج بر علم تصور اوله نماز .

بقای جمعیت بشریه قانون تعاون و تناصر اساسی اوزرینه مستند اولدیغدن هر کس مختلف قنره انتساب و اختصاص ایدرک دیگر لرندن مستغنی اوله بیلیر . حال بوکه علم حفظ صحت بو قاعده ک استکنا سیدر . هیچ بر فرد بوندن مستغنی اوله نماز . بو علم بک واسع و احاطه سی بک کوچ اولدیغدن «حفظ صحت عسکریه ، ملاحین ، اطفال ،

بو آتک استعمالدن مطلوب اولان فایده حاصل اولوق و فارملر قابک کنسارنه طرماشوب ویا آتلاوب قورنماق ایچون هم قابک بیوک هم بوس بوتون طولو اولماسی لازم اولدینی کبی لوحهک اوچه قوقلایهرق کلمکک مجبور اولماسیچونده لوحیه یاغ ویا سار شیلر سورملک مقتضیدر.

فَنِّ کَلْبَنَه

صوده اریه ن پاره

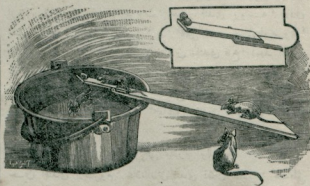
مضارک برنده مشور بریمی ائک. صکرده ده طانما سی ایچونه اوزرینه ائکات ایشیرکک اییئلکی بر منبیر صاری اولدیفی حاده سزه معاده اولدوم اولده دیکر بر کیمسیر برک. صاغ ائکک باش دشرهات یارماقاری آراسنه آلاسی، صول اوده ایچی صولرلو برقع دروب جیمی بی بونک اوزرینه افقی طومانی نییه ایرک. (شکل ۱) بوسورنه معادنکک اده مشغول اولدیفی ایچونه اسرارکک میانه هیغماسنده قورقایلک.

بر ایکی اوجم کری کینه کده صکره یارمی قدهک ایچ برافمانی امرایک. یارهک قده یاربمسنده حاصل اولده صابی ارباب تماشانک جمدی ایشیر.

معظمه غنایه ایچون بر تاریخ فلاح ونجاة تشکیل اتمش اولان پادشاهز پادشاه معارفور و شهر یار دیانت کستر شوکتلو، مهاتلو السلطان الغازی «عبدالحسید خان ثانی» اقدیمز حضرتلری هر دقیقه، هر نایه بر لطف عال العال، بر عاطفت مینت مال ایله تبعة صادقه شاهانه لرینی احیا بیوردقلری کبی، جلوس شاهانه لرینه قدر بین الناس هنوز اسمی بیله ایشیدلمش اولان اصول حفظ صحتک نعم و انتشارنه لطفاً و مرحمة ابدال غنایات بیورمشلر؛ بر طرفدن بر جوق مؤسسات صحیه تشکیل، دیکر طرفدن مکاتب عمومیه عسکریه و ملیکده حفظ صحت تدریسی اراده و فرمان بیوردهرق حقا که شاهانه و علیسندانه بیوکلک اظهار ایدوب صحت عمومی غنایه نی تأمین وحی قراته لک استظام احوالندن طولانی بالجله اروپا ملل متدنه سی متشکر و متدار ایشلردر.

شرف الدین مغومی

نَصَائِحُ بَيْنِيَّةٍ وَخَبِيَّةٍ

فاره قایانی

شکلنی درج ایتدیکمز فاره قایانی ایتالیانک وئدک ایلاننده مقیم (مارکتی) نامنده بر ذات اختراع ایشلردر. آتک اساسی شکلده کوردلیکی اوزده بر لوحه درک اوچه مفصللی صورتده بر تخته پارچمسی ربط ایشلردر. اوجدهکی پارچمک اوزرینه فارملرک حریص اولدینی یملر، آلتنده ایچی صول طولو بر قوغه قونولور. فاره، بی آلفه وقت قالمسزین قوغهک ایچنه دوشوب بوغولور.